

Javier de Dios

Prag

Mojoj majci Maribel

Juanmi

I malome Javieru

LIKОВI

BENI, 45 godina

JAIME, 45 godina

SUSANA, vrlo blizu 40-e

Radnja se odvija tijekom večeri u Benijeovom i Jaimeovom stanu, u Madridu, njihovom Madridu: nesavršenom, kaotičnom i svojevoljno slobodnom.

BENI postavlja stol za svečanu večeru. On je muškarac XXL veličine koji u svojoj već napunjenoj četrdeset i petoj i dalje kupuje košulje broj manje – ili dva broja – kako bi istaknuo svoj prsni koš ili trbuščić, teško je reći što točno. Odjeća i nakit pomno su birani, brada – već prosijeda – pažljivo je podrezana, a proćelavost i značajni fizički opseg doprinose njegovoj privlačnosti (u koju je on uvjeren). Recimo, profil dizajnerskog šljakera.

Potfrknuo je rukave na košulji, prstenje na obje ruke zveckajući „klin-klin“ u laganom dodiru s kristalnim čašama koje postavlja na stol, premješta pa ponovno stavlja na isto mjesto, i tako više puta zaredom, pa još jednom, i još jednom za svaki slučaj, u potrazi za najboljim mjestom koje će zadovoljiti njegov dobro usvojeni osjećaj za dobar ukus. Uzima jednu čašu i promatra je. Izvan scene dolazi zvuk električne miješalice. BENI razgovara s nekim koga ne vidimo. Naglo podiže glas.

BENI. Sjećaš se kad smo ono bili u Pragu?

Nitko ne odgovara. Ponovno povisuje glas.

BENI. Koje smo godine bili na putovanju u Pragu? Sjećaš li se?

I dalje nema odgovora.

BENI. Jaime!... Kad smo bili u Pragu?

JAIME. *(Izvan scene, zvuk miješalice se zaustavlja.)* Nešto si rekao?

BENI. Sjećaš li se koje smo godine bili u Pragu?

Stanka.

BENI. Jaime!

Izlazi JAIME, opasan je dugačkom pregačom i maše miješalicom poput kakvog svetog Juraja u potrazi za zmajem, ali u svjetovnoj verziji i za kućnu upotrebu.

JAIME. Što je bilo?

BENI. S godinama postaješ gluh.

JAIME. I morao sam doći iz kuhinje da bih to čuo?

JAIME izlazi.

BENI. Samo sam htio saznati koje smo godine bili u Pragu! (*Viče.*) U Pragu!

JAIME. (*Iz kuhinje.*) Što?

Po zvuku koji dolazi možemo pretpostaviti da JAIME ponovno nešto miješa, ovaj put ručno.

BENI. (*Sad već izvan sebe.*) Pa samo sam želio znati...!

JAIME. (*Iz kuhinje.*) ...U Pragu, kažeš?

BENI. Pa da, zaboga, Jaime, u Pragu, u Pragu, u Pragu, glavnom gradu Češke, okupanom rijekom Moravom, u Kafkinom gradu, gradu gulaša, jednom od najljepših gradova na svijetu, baš u tom istom u kojem smo ti i ja proveli apsolutno nezaboravnih tjedana dana kad smo bili, (*Zaustavlja se, brzo razmišlja.*) kad smo bili tek... No dobro, kad smo bili mladi!

Buka prestaje: JAIME je prestao miješati. Trenutak tišine. Ponovno izlazi na scenu, ovaj put nosi ručnu miješalicu. BENI ga promatra.

JAIME. Misliš da će šlag od četiri bjelanjka biti dovoljan?

BENI. Četiri za troje?

JAIME. A-ha.

BENI. Više nego dovoljno.

JAIME. Izvrsno... (*Okrene se prema BENIJU u trenutku prije no što uđe u kuhinju.*) Tisuću devetsto devedeset i pete.

Izlazi.

BENI. Zar je već toliko prošlo? (*Pomalo odsutno nastavlja postavljati stol.*) Devedeset i pete... (*Promatra čaše.*) Pravo čudo da su još uvijek netaknute.

Ponovno ulazi JAIME, više ne nosi pregaču. Nismo rekli da je on muškarac sličnog godišta kao i BENI, ali drugačije građe. Nije visok kao njegov partner, prije bismo rekli vitak, poprilično uščuvanog tijela, ali bez ikakve namjere da izgleda mlađim nego što jest. Naočale mu daju svojevrsni ranjivi i zamišljeni izgled i jednu posebnu nijenasu koja naglašava njegovu zrelu privlačnost: mnogi i mnoge bi se rado pretvarali da napeto slušaju njegove govorcije o nekom filmu, dok ga zamišljaju pod tušem ili golog na kauču. JAIME prolazi scenom kao da će odmah izaći na suprotnoj strani. Ne gleda BENIJA dok mu se obraća.

JAIME. Ulij vino u vrč da uhvati zraka i pazi na tavu s odrescima da umak previše ne ishlapi, ako želiš možeš početi donositi tanjure s predjelom i nareži malo sira, tvrdoga, sigurno će bolje ići uz vino koje smo kupili, stavi ga na neki tanjurić s malo krejera, tako da nam kruh ostane za meso, što misliš o tome?... Ili, ako ne želiš tako, nareži malo, samo koju šniticu uz pršut, ili... Ne! Pazi sad, bolje bez kruha da se manje debljamo, izvadi pršut iz hladnjaka i neka malo otpusti na zraku, a dok ti to napraviš, ja se idem istuširati, od silnog posla...

BENI sluša to beskrajno nabranje u nepomičnom stavu.

JAIME. Od tolikog posla usmrديو sam se kao životinja...

JAIME mu pride: dotakne mu usne kratkim poljupcem. JAIME izlazi.

BENI. A ono od prije, što s tim? (*Stanka. Poviši glas.*) Što kažeš na ono o čemu smo ranije razgovarali? (*Kratka stanka.*) Baš kao prava životinja, majko draga: gluh je k'o piton.

JAIME. (*Iznutra.*) Ja sam gluh kao piton, a ti otrovan kao kobra... Jesi li vidio moju crvenu košulju?

BENI. ... Ignoriraš me!

JAIME. (*Iznutra.*) Ne želim više razgovarati o toj temi.

BENI. Pa zašto?

JAIME. (*Proviruje glavom.*) Jer smo o tome razgovarali već sto puta i nikada nismo došli ni do kakvog zaključka, samo se svaki put naljutimo jedan na drugoga.

BENI. Pa upravo u tome i je problem, ne treba toliko razgovarati, nego...

JAIME. ...Daj, Beni, prestani više...

JAIME ponovno nestane.

BENI. ... Pa ne treba toliko razmišljati, hoću reći: imati dijete nije isto što i dići kredit ili napisati doktorsku disertaciju, ako toliko razmišljaš, onda ga ni nemaš, a postoje stvari u koje se jednostavno moraš upustiti pa kud puklo, imati muda. Zar ne? Moraš se prepustiti onome što osjećaš, odvažiti se i to je to. Zamisli da smo se toliko premissljali kad smo trebali početi živjeti zajedno, ha? Jesi li isto toliko razmišljao? (*Stanka.*) Čuješ li me?

JAIME. (*Iznutra.*) A-ha.

BENI. Shvaćaš li što bi se dogodilo da prije svake odluke prvo počneš misliti na svoju obitelj ili što bi rekli moji, ili kako si priznao da si gej ili kako je nekoć bilo teško započeti ozbiljnu vezu s drugim tipom, prije više od dvadeset godina, ha? Tada se nisi toliko dvoumio, zar ne? Pa onda zašto, hajde reci, u čemu je problem? Zar te je sada strah ili što? Zar ne shvaćaš što je uistinu važno? (*Stanka. JAIME ne odgovara.*) Meni je, da ti postane jasno jednom za svagda, ono stvarno važno...

JAIME. (*U rukama nosi crvenu košulju i ostalu odjeću koju će odjenuti.*) Najvažnije je voljeti se. „L'important c'est d'aimer.“

BENI. Što?

JAIME. Romy Schneider i Fabio Tesi, u režiji Andrzeja Zulawskog. Gledali smo u filmoteci i bio si oduševljen. Već si zaboravio?

BENI. E pa, jesam.

JAIME. E pa, bio si oduševljen. Rekao si: „S vremena na vrijeme baš volim pogledati pravu pravcatu dramu.“

BENI. Jaime, ne mijenjaj temu.

JAIME. Ne mijenjam temu, ja je samo usmjeravam...

BENI. Onda se u tome slažemo! Ja također mislim da je važno voljeti se...

JAIME. Onda, ako me voliš, zaboravi tu priču...

BENI. A ako ti mene voliš, nemoj stalno ignorirati što ti govorim. U čemu je problem? Prvo i osnovno je voljeti se, u redu: ljubav između partnera je apsolutno najbitnija kako bi se i dijete osjećalo voljeno, zar ne? Jer djetetu treba, prije svega, ljubav i... i da se razvija u sigurnom okruženju, je li tako? U ugodnoj okolini i okružen blagostanjem i ugodnim...

JAIME. Naravno. Okruženje u kojem se dijete može pravilno razvijati mora biti najbolje moguće, u svakom smislu, u baš svakom: emotivnom, kulturnom, ekonomskom i životnom. I baš zbog toga, Beni: ni ne pomišljaj na to.

BENI. Aaaaah, znači tebi nešto nedostaje u svakom smislu i zato ne možeš biti otac?

JAIME. Nisam to rekao.

BENI. Neeee, neeee, nego još gore: tvoji nedostaci ne dopuštaju da ja to postanem...

JAIME. Beni, molim te...

BENI. Pa onda, što?!

JAIME. Pa već smo u godinama!

BENI. Molim?

JAIME. To što si čuo: trenutak u kojem smo trebali imati dijete je prošao. Vrlo jednostavno.

BENI. Nedavno je izgovor bio da nemamo dovoljno mjesta u stanu, a sad odjednom postoji neki novi i moćniji razlog: sada ispada da si prestar!

JAIME. Gledaj, upravo tako, da mi sada u kuću utrpaju nekog pubertetskog blesana, s tko zna kakvim genima i pitaj boga kakvim namjerama i da, k tome, provodi dane ovdje, izvaljen, suzdržavajući se da mi ne opali šamar svaki put kad te poljubim, i sve to samo zato jer sam navršio četrdeset i petu, za to sam, što da ti kažem... Za to sam već malo prestar.

BENI ne odgovara. Zbunjeno prilazi stolu: pokušava dekorativno oblikovati salvetu, ali mu ne polazi za rukom... Vjerojatno zato jer ju je ščepao svom snagom poput pravog davitelja predanog svom zadatku. JAIME ga promatra. Trenutak tišine.

JAIME. Beni... Zar ne razumiješ?

BENI ne odgovara.

JAIME. Možeš li mi reći što radiš s tom salvetom?

BENI. Cvijet.

JAIME. Daj, Beni, prestani s tim pederskim forama...

BENI. (*Odrješito.*) A ne, neće ti trebati nikakav pubertetlija: šamar ću ti opaliti ja!

JAIME. Onda valjda shvaćaš zašto se ne želim vraćati na tu temu!

Začuje se zvono na vratima.

JAIME. Sranje! A ja kao prase!

BENI. Amen!

JAIME trkom odlazi u kupaonicu. BENI na brzinu baci salvetu na tanjur. Ponovno se začuje zvono. BENI izlazi otvoriti. Kad otvori vrata začuje se veseli vrisak, SUSANIN, na koji BENI odmah odgovara na isti način. BENI i SUSANA ulaze zagrljeni i nasmijani. SUSANA je žena

koja će upravo navršiti četrdesetu, i dalje puna energije, entuzijazma i fizičkog izgleda koji bi više odgovarao djevojci koja još nije ni blizu tridesete (i drago joj je da to i drugi primjećuju). Zrači proračunatom mladenačkom spontanošću u odabiru najmodernije odjeće – koja velikodušno otkriva dekolte i predivne noge, mora se priznati – i opuštenim stilom s upečatljivom zveketavom notom pratećeg nakita (ne nedostaje joj ogrlica, narukvica, prstenja i torbi, sve to ona nosi). Da sve to nosi samo kako bi zadivila druge, izgledalo bi izvještačeno. Međutim, stvar je u tome da se SUSANI takav stil jednostavno sviđa. Ono što na njoj zapravo najviše blista jest njezina samouvjerenost. BENI podiže SUSANU. Nakon toga je pušta da padne na kauč, dok se oboje grohotom smiju, a SUSANA pazi da joj torbica ne ispadne iz ruke.

SUSANA. Bože dragi, koja gromada od čovjeka!

BENI. Gdje?

Smiju se.

SUSANA. Ne pravi se da ne razumiješ, veliki dečko, koliki bi željeli...

BENI. Joooooj, ne laskaj mi...

Daju si kratki poljubac u usta.

SUSANA. Komad! (*Glede oko sebe.*) Gdje je Jaime?

BENI. Tušira se.

SUSANA. Onda?

BENI. Što?

SUSANA. Ti.

BENI. Što ja?

SUSANA. Što ti radiš ovdje?

BENI. Napasnice!

SUSANA. Joj, frajeru!

BENI. (*Vragolasto.*) A ti bi željela da se tuširamo svi troje zajedno!

Ponovno prasnu u smijeh.

SUSANA. Stvarno, Beni, nisi se uopće promijenio.

BENI. Zašto i bih, kad sam savršen?

SUSANA. Savršen? Ti si obični besramnik, eto što si. I zato te obožavam.

BENI. Uvijek sam znao da smo ti i ja stvoreni jedno za drugo.

SUSANA. Glazba, molim! Onda ja tebi laskam? (*Traži po svojoj torbu.*) Drži, stavi ovo u zamrzivač, ali nemoj zaboraviti kasnije izvaditi, jer će eksplodirati ako ostane unutra.

BENI je znakovito pogleda. SUSANA shvati dvostruko značenje svojih riječi i nasmije se.

SUSANA. A jesi perverznan!

BENI. (*Izvadi bocu iz vrećice i proučava je.*) Što to ovdje piše? Ništa ne razumijem. Gdje si to kupila? U kineskom dućanu?

SUSANA. Ma stvarno, pederu jedan, kakav kineski dućan, doteglila sam to iz Atene! *Ouzo* vrhunske kvalitete, u životu nisi probao nešto ovakvo...

BENI. (*Krene prema kuhinji.*) Ma možeš si mislit'...

SUSANA. ... Pa dobro, gospodine Trijeznoviću, onda ćemo je Jaime i ja strusiti sami da nazdravimo za buduće planove...

BENI se zaustavi. Stanka.

BENI. Ne.

SUSANA. Što ne?

BENI. (*Približava joj se povjerljivo.*) Nećete nazdraviti jer mu nisam ništa rekao.

SUSANA. (*Zbunjeno.*) Ali zar se nismo dogovorili...?

BENI. Ne, Susana, večeras ne i točka. Trebala si ga vidjeti maloprije, totalno je poludio.

SUSANA. Ma pusti to meni.

BENI. Ne!

SUSANA. Zašto?

BENI. Ja mu to moram prvi reći.

SUSANA. Sigurno samo zbog toga?

BENI. Da.

SUSANA. Ne... Mislim da nije... Nije zato...

BENI. Molim te.

SUSANA. Kukavico.

BENI. Ja kukavica?

SUSANA. Zapravo se ne usuđuješ, snažan si samo na riječima.

BENI je privuče k sebi i zagrlji, pravi se da ju je uhvatio u snažan zagrljaj iz kojeg se ne može istrgnuti.

BENI. Sad mi to više nećeš reći, ha?

SUSANA. Boca!

BENI. Ja kukavica?

SUSANA. U redu, u redu, predajem se! (*Oslobodi se njegovog zagrljaja.*) Bože, gdje si svaki put kad bi mi dobro došao ovakav zagrljaj?

BENI. Ja sam ovdje, dušo, ti si ta koja provodi život u bijegu...

SUSANA. Znaš što? Pravit ću se da te nisam čula.

BENI. Bez brige, nisi jedina.

Stanka.

SUSANA. Nakon tolikih mukotrpnih telefonskih razgovora koje smo vodili, nakon što smo uspjeli pronaći rješenje za sve i izvagali za i protiv, nakon tolikih planova, napokon dolazi trenutak istine, a ti mi se povlačiš kao kakva curica...?

BENI. Ja te povlačim?

SUSANA. Ti mi se povlačiš!

BENI. Za što te to povlačim?

BENI prasne u smijeh. Ulazi JAIME....

SUSANA. Nemoguć si!

JAIME. Slažem se u potpunosti.

SUSANA. Jaime!

SUSANA i JAIME se zagrlje. Ostanu u nježnom i dugom zagrljaju...

BENI. (*Nakašlje se.*) Mislim si da bi, budući da stojim ovdje sam s bocom ne znam čega dok se vi grlite, da bi mi boca mogla praviti društvo, još mogu uzeti i nož pa vam lijepo zapjevati...

SUSANA. Daj, Beni, molim te, nemoj biti toliko osjetljiv!

BENI. Kakva divota od prijateljice.

SUSANA. (*Uzima mu bocu iz ruku.*) Daj mi to! I nije ovo boca „ne znam čega“, nego *ouzo*, ovako, *ou-zo* sa zvučnim „z“...¹

SUSANA izlazi prema kuhinji. BENI izgovara zvučno „z“ kako najbolje umije, iako na kraju zvuči kao frfljanje i piskavo šiktanje. JAIME ga ignorira i krene prema stolu: vidi da je sve u potpuno istom stanju kao i prije nego što je otišao u kupaonicu. BENI nije napravio ništa od onoga što ga je zamolio. Gestama mu uzrujano pokazuje što misli o tome i zahtijeva objašnjenje. BENI mu također odgovara mimikom, ne osjeća se krivim: „Što hoćeš, ha? Što bi ti htio da napravim kad je Susana upravo stigla?“ JAIME ga rezignirano promatra i nema razumijevanja, u stilu: „U redu, nema veze, s tobom uvijek isto...“ Ulazi SUSANA s bocom vina.

SUSANA. Zašto mi niste rekli da donesem umak za meso?

JAIME. Odrosci! Sranje!

Kao ispaljen iz topa pojuri prema kuhinji, a dok istrčava BENIJU uputi optužujući pogled.

SUSANA. Stvarno, istina je, malo je nervozan...

BENI. Pogotovo kad sam ja u pitanju...

SUSANA. Zašto?

BENI. Susana, molim te, o onom našem, ni riječi.

SUSANA. Ma dobro, smiri se...

BENI. Hoćeš mi pomoći da završim postavljanje stola?

SUSANA. Mogli ste me nazvati i došla bih kasnije, imam osjećaj da sam vam upala usred posla; ja, kao uvijek, prije vremena...

BENI. Imaš sreće: ja imam potpuno suprotan osjećaj.

¹ U španjolskoj abecedi postoji slovo z, ali se izgovara bezvučno, kao slovo s, što im ponekad otežava izgovor stranih riječi koje sadrže taj glas. (Nap. prev.)

Ulazi JAIME, nosi tanjur s pršutom i vadičep koji predaje BENIJU. On uzima bocu i otvara je.

JAIME. Sve je pod kontrolom.

SUSANA. Fantastično.

JAIME. Pravi španjolski pršut, izvrstan je, probaj.

SUSANA. Mmmm... (*Stanka. Svi troje kušaju pršut.*) Znete što? Nemojte se smijati, jer znam vas... Ma dobro, smijte se, baš me briga, svejedno ću vam reći... (*Stanka.*) Dolazak kod vas uvijek ima za mene posebno značenje. Da, zvuči blesavo, ali stvarno vam kažem, kad dođem k vama u posjet kao da.... Kao da kažem: napokon! Sad sam napokon u Madridu! Svom Madridu. Kod kuće. Sa svojim prijateljima, u svom svijetu... Zamislite, već sam nekoliko dana ovdje, išla sam u šoping, prošetala gradom, vidjela sam mamu i sestru... Ali, dečki, stvarno, čudno je to, ali za mene Madrid nije Madrid bez ove kuće, ne znam, bez naših trenutaka, bez svega što dijelimo... Nekako čudno.

JAIME. Itekako je čudno: od jednog posjeta do drugog prolete godine.

SUSANA. Pretjeruješ!

JAIME. Zar nije istina?

SUSANA. Istina je to što sam vam rekla, stvarno. Valjda me podsjećate na neko drugo vrijeme.

JAIME. A što, sadašnjost ne zaslužuje tvoju pažnju?

SUSANA. Nije tako, glupane... Samo što... K vragu, pogledaj nas: izgledamo kao prije dvadeset godina, isti smo, upravo dotjerani za izlazak i spremni za osvajanje noći!

BENI. (*Predaje svakome čašu vina.*) Za osvajanje noći ili na što se već naiđe, ljepotice, jer ti si spremna na sve.

Nasmiju se.

JAIME. Nismo bili neki veliki osvajači...

BENI. Govori u svoje ime.

JAIME. Upravo suprotno, ja sam si doma doveo baš dobrog komada.

BENI (*SUSANI.*) Je li to tebi zvučalo kao kompliment?

SUSANA se grohotom nasmije.

SUSANA. Volim vas... (*Stanka.*) Sjećate se ... (*Nasmije se.*) Sjećate se one večeri kad smo svo troje izašli plesati, one noći kad smo se kladili, znate na što mislim? Okladila sam se da ću častiti do jutra ako uspijete prošetati čitavom ulicom Gran Vía pa onda dalje preko Alcalá-Montera-Callao-Plaza de España i dalje, držeći se za ruke kao zaljubljeni par, priljubljeni, kao najnormalniji bračni par...

BENI. ... Ah, da, da, sad se sjećam!...

JAIME. ... Danas je čudno ako dva tipa na Gran Viji nisu par ili ne žele to biti...

SUSANA. ... I onda su nas zaustavili blizu Madrid Rocka, zar ne...?

JAIME. Madrid Rock! Hram naših ploča zakopan ispod trgovine odjećom...

SUSANA. ... Već je bilo kasno, ali je bila gomila ljudi na ulici, na sve strane, jer su se tamo nalazili klubovi i valjda su upravo bile završile filmske projekcije.

JAIME. ... Ne spominji mi kina! Čitavo kinematografsko sjećanje generacija, eh, generacija, prodano preprodavačima! Eto, zbogom kulturnom nasljeđu! Kažem vam, ovom gradu nema spasa.

SUSANA. Ma daj, Jaime!

JAIME. ... Možda je jedinstven, ali je jednako nepopravljiv...

SUSANA. ... Dosta više, zvučiš kao kakav zloslutni prorok!

BENI. Mislim, stvarno, curo... „ouzo“, „zvučno z“, zloslutni prorok“... Odeš u Atenu i pretvoriš se u neku, neku, neku... Minervu...

JAIME. Minerva je rimska.

BENI. Jooooooj... (*Stanka.*) A da?... Misliš kao vaga ili kao akvedukt? Ili možda prije kao rimske sandale? Prosvijetli me, ti koji toliko toga znaš.

JAIME. (*SUSANI.*) Reci mu ti. Jesam li u pravu ili nisam?

SUSANA. Dosta!

SUSANA si natoči još malo vina.

SUSANA. Nazdravimo. Za nas. Za ponovni susret. I za sklad.

Kucnu se čašama, gledaju se u oči i piju.

SUSANA. Hej, ove čaše su genijalne.

BENI. Donijeli smo ih iz Praga.

JAIME. Zapravo smo se zaljubili u njih čim smo ih ugledali u jednoj malenoj trgovini u blizini Praškog dvorca.

BENI. Bile su jako skupe, eh!... Sva sreća da ih znamo dobro čuvati.

JAIME. Pravo boemsko staklo.

BENI. Čisto, najčistije. Pravo blago.

SUSANA. Onda za blago.

Svo troje ponovno ispiju čaše.

SUSANA pomiluje JAIMEA.

SUSANA. Uvijek ti je dobro pristajala crvena boja. Jako si mi zgodan, Jaime.

JAIME. Usprkos tomu što sam „zloslutni prorok“?

SUSANA. Vrlo zgodan... Ali i umišljen kao i uvijek, moram priznati.

BENI. Idem narezati malo sira i poslužiti *vichysiosse*...

JAIME. Pusti, idem ja. Dovršite vino u miru, uskoro ćemo večerati, čim Beni postavi stol.

BENI. Donesi krekere.

Izlazi JAIME.

BENI se približi stolu kako bi dohvatio tanjur s pršutom i ponovno stane do SUSANE. Ona mu se obrati, ali pritom pazi da ju JAIME ne čuje.

SUSANA. Ma kresnut ću te ja! Obična si kukavica i osjetljivko, ostajem pri onome što sam rekla.

BENI. Ali on je taj koji stalno provocira!

SUSANA. Psssst... „Prosvijetli me, ti koji toliko toga znaš.“. Vi to zovete dijalogom? Zar ga tako želiš uvjeriti i pridobiti, tako da negiraš očito? Jer, čuj, koliko god da te to jebe, Minerva je rimska...

BENI. Ah, ne znam što se događa, Susana, ne znam...! Zbunjuje me. Pokušavam s njim razgovarati, ali prije nego shvatim što se uopće događa, on već izokrene moje riječi i tjera vodu na svoj mlin, hoću reći, na sumnju i na, na... svađu, jer zna... Zna da se ja lako zapalim i dok on tamo deklamira kao s nekog uzvišenog podija, sav staložen, ironičan i, i, ... nonšalantan, meni krv ovdje zakuha (*Pokazuje svoju glavu.*) i ne nalazim riječi, a on to zna i ja to znam, onda se ja pokušavam smiriti i sve objasniti,

tražim način da mu sve objasnim u njegovom stilu, tom njegovom retorikom, ali uvijek me uspije izluditi, uvijek!

SUSANA. Ne razumijem kako te može uvijek toliko smesti, ako si ti uistinu siguran u to što želiš.

BENI. Ja želim dijete.

SUSANA. Onda, to je to! Jaime to može odbiti ili prihvatiti, postaviti svoje uvjete ili jednostavno zatvoriti vrata pred bilo kakvim planovima vezanima uz tu temu, u redu. Ali odlučite se već jednom. Kažeš da te izluđuje? Kako te uspije izluditi?

BENI. Pa izluđuje me, da, zbunjuje me svojim izgovorima! I ja ih na početku pobijam, i kad napokon osjetim snagu jer mislim da sam uspio, kad se napokon čini da se razumijemo, eto ga opet! Pojavi se neki novi izgovor, on mi ga izloži, i onda mu ja proturječim, i onda ponovno krene napad s tim pokroviteljsko-učiteljskim tonom od kojeg poludim, i opet se vratimo na isto, s istim osjećajem da ne postoji nikakva mogućnost dogovora i da će mi glava eksplodirati...

SUSANA. Da vidimo: ako ti Jaime dade neki novi izgovor...

BENI. Sad govori da je već prestar za djecu!

SUSANA. Gluposti: svo troje smo savršeni... (*Kratka stanka.*) Ali dobro, on tako kaže, u redu. A što ti trebaš sada napraviti? Pa saslušaj ga i razmisliš o tome. I to je sve. I kad si razmislio na miru, ponovno se vratiš i izložiš svoje argumente. I tako redom. Ne razumijem zašto se kolebaš i sumnjaš u svoje odluke, zašto zapadaš u krize, izbjegavaš temu ili gubiš živce svaki put kad Jaime ne želi isto što i ti.

Stanka.

BENI. Ti misliš da se boji?

SUSANA. Tebe?

BENI. Ne.

SUSANA. Nego?

BENI ne zna kako bi sročio odgovor.

BENI. Uvijek nam je bio dovoljan samo pogled i sve smo razumijeli, Susana... Toliko puta nismo morali ni govoriti kako bismo znali što misli onaj drugi i ti to znaš, ti si to vidjela, dobro nas znaš... Samo bih ga pogledao i odmah bih znao što trebam napraviti: kada šutjeti, kada ga pomilovati, kada otići s nekog tulumu, kada ga utješiti... A sada... Pogledaj me: kao opsjednut pomno biram svaku riječ kako bi me osoba s kojom već dvadeset godina sve dijelim mogla razumjeti, kako bi ispravno

shvatila ono što joj govorim, a ne upravo suprotno, kao što se obično događa, i kako ne bih uzrokovao jednu svađu za drugom svaki put kad otvorim usta.

Ulazi JAIME.

JAIME. Mislim da za otvaranje usta i apetita nema boljeg od ovog sira, prvoklasni ovčji sir ... (Stanka.) Zašto me tako gledate? Ne volite ovčji sir? (BENI i SUSANA se pogledavaju. Ukočili se u obrambenom stavu.) Čuj, Beni, pa nećeš mi valjda reći da ne voliš...

BENI. Naravno da volim, ja sam lud za sirom, dušo, a posebno za ovčjim, donesi odmah ovamo, progutat ću ga sa zadovoljstvom!

SUSANA uzima komad sira s tanjura. Žvače u tišini. JAIME ih gleda: nešto mu je čudno... BENI i SUSANA se smješkaju i potvrđuju kao da žele reći „Uf, kako dobar sir!“. JAIME isto uzima komad, svo troje žvaču u tišini.

JAIME. (SUSANI.) Onda, koliko dugo si bila u Ateni?

SUSANA. Ma jedva dva dana. Taman koliko mi je trebalo da kupim *ouzo* i napravim krug po Monastirakiju i muzeju na Akropoli.

JAIME. Moram se vratiti u Grčku, mora se ići...

BENI. Što se mene tiče, idemo kad god hoćeš, toliko je želim upoznati, uvijek sam imao osjećaj da bi se ondje osjećao kao doma, zamisli, da bi me Grčka oduševila...

JAIME. ... Ne znam, Beni, nisam siguran da bi ti se svidjela: ako se želi uživati u putovanju Grčkom, treba se prije dobro pripremiti, samo tako se može shvatiti važnost onoga što tamo gledaš. Razumiješ? Samo tako se može shvatiti da, u kulturnom smislu, Zapad duguje Grčkoj skoro sve što jesmo. Ali naravno, za razumijevanje je potrebno tumačenje, a za tumačenje je pak prvo potrebno znanje... Što ti vrijedi popeti se na ogromnu kamenčinu, ako ne znaš da stojiš na samom Areopagu, drevnom sudu Atenjanina? Baš ništa: popneš se na kamen, uživaš u pogledu, fotografiraš se i spustiš se. I nemoj me tako gledati, to je samo jedan primjer, iako dosta slikovit, kad ti moram baš sve objašnjavati... Gle, i s otocima se događa isto, ali manje, ne moraš baš sve prostudirati, pada mi na pamet da bismo mogli obići otoke, ha? U stilu plaža i prženje na suncu, što misliš, ha? Zar ne bi volio da kruzerom obiđemo Kiklade? Prekrasni su...

BENI skrene pogled s JAIMEA i polako žvače drugi komad sira.

JAIME. (*BENIJU.*) Što misliš o tome? U čitavoj Grčkoj se izvrsno jede i neki otoci imaju nevjerojatne plaže, većinom *gay-friendly*.

BENI otvori usta kao da će istresti bujicu psovki, ali SUSANA to uoči i prekine ga u toj namjeri.

SUSANA. Aaaaa... što mislite o tome da svo troje zajedno organiziramo neko putovanje?

JAIME. Nas troje?

SUSANA. Pa naravno!

JAIME. Kuda bismo išli nas troje?

SUSANA. Ah, što ja znam, na neko mjesto kamo ste oduvijek željeli ići. Ozbiljno vam govorim: možemo iskoristiti neko duže putovanje za koje dobijem slobodne dane, rezerviram još jednu sobu u svom hotelu i nađemo se svi troje u Pekingu, Sydneyju, San Franciscu, Delhiju,...

BENI. (*Naglašeno, ne gledajući JAIMEA.*) Uf, ne, ja ne, meni bi se moglo dogoditi da padnem u neku od svojih kulturnih laguna i utopim se.

SUSANA. Što mislite o Montrealu ili Tokiju? New Yorku, Cape Townu...

JAIME. ... Ne znam...

SUSANA. Stockholm, São Paulo... Kamo god želite!

JAIME. Umorim se samo od slušanja.

SUSANA. Hajde, Jaime, ne budi takav starkerlja!

JAIME. Ti se nikada ne umoriš od svega toga?

SUSANA. Ja? Nema šanse! Predlažem vam da odaberemo neki grad koji nam se sviđa i iskoristimo četiri ili pet slobodnih dana, često ih dobijem, pogotovo ako je let dug, ja sam se već naviknula, let me ne umara. Iako mi je to posao, obožavam ga. Genijalno bismo se proveli!

JAIME. A to što si toliko vremena vani? Što živiš u zemlji koja nije tvoja i što ne prestaješ putovati s jednog mjesta na drugo i nikako da se smiriš, pustiš korijenje na nekom mjestu? Zar te sve to ne umara?

SUSANA. Što je tebi?

JAIME. Meni?

SUSANA. Da. Što te muči?

JAIME. Ništa.

SUSANA. Kako ništa, Jaime, kako ništa? Znamo se sto godina i nekako si... Nekako si malo drzak večeras.

JAIME. „Malo drzak“?

BENI. Moglo bi se reći.

JAIME (*SUSANI.*) Zato što sam te nešto pitao? Upitao sam nešto što nisam trebao?

Stanka.

SUSANA. Smirila sam se onoliko koliko mi u ovom trenutku odgovara, što ne znači da nemam planove zbog kojih ću se, ako se ostvare, još više smiriti u budućnosti. Jesi zadovoljan odgovorom?

JAIME joj pruži svoju čašu. SUSANA mu natoči još vina, a zatim natoč i sebi. Gledaju se. Sramežljivo se kucnu prije nego otpiju.

BENI. Hajmo! Svi za stol! Previše vina i premalo hrane, čini mi se. Idemo večerati!

JAIME. Upravo tako, večera!

JAIME izlazi prema kuhinji.

BENI. (*SUSANI.*) Pomozi mi.

SUSANA i BENI krenu dovršiti postavljanje stola. Poljube se suučesnički. Ulazi JAIME i nosi duboke tanjure i žlice.

JAIME. Što još nedostaje?

SUSANA. (*Pokazuje na zgužvanu salvetu koju je BENI ostavio na stolnjaku.*) A što je ovo? Nova moda u postavljanju stola?

JAIME. Ma kakvi, curo, što ti je...

BENI. ... Ne, nego ono što sam ja htio...

JAIME. (*SUSANI.*) ... Zar ne vidiš...?

BENI. ... Ja sam je htio oblikovati...

JAIME. (*SUSANI.*) Zar ne vidiš da je to cvijet?

SUSANA. Cvijet?

SUSANA se nasmije.

JAIME. Pa da! Možda jest nekako izobličen i uveo, ali je cvijet, na kraju krajeva. Zar nije tako, Beni?

BENI se odlučno suprotstavi JAIMEU.

BENI. (JAIMEU.) Znaš što, Jaime? Susana i ja planiramo imati dijete.

Tišina.

BENI. Ponavljam: Susana i ja planiramo imati dijete.

Stanka.

JAIME. Pretpostavljam... svaki po jedno.

BENI. Ne... Isto... Ona... Ali zajedno... Odnosno... Ah, ne zbunjuj me, Jaime! Znaš? Ne zbunjuj me!

Stanka.

JAIME. (Uzima zrak.) U redu...

BENI... Pa u redu.

SUSANA. Beni....

JAIME. Izvrsno...! Dobro. Dobro... (BENIJU.) Opirao sam se i učinio sam sve što sam mogao kako bi ti shvatio moj stav, ali... Vidim da je tvoja odluka nepokolebljiva... Puno snažnija od moje, u svakom slučaju. U ovom stadiju ti to više ne trebam niti reći, očito je, ali ako ti ičemu služi, ako moje mišljenje još nešto znači...

BENI. Što?

JAIME. Samo naprijed.

BENI. Samo naprijed?

JAIME. Samo naprijed.

BENI. Ozbiljno govoriš?

JAIME. Naravno.

SUSANA i BENI traže u očima drugoga potvrdu da su čuli ono što misle da su čuli.

JAIME. Već dugo to planirate?

SUSANA. Ne... Ne, zapravo ne... Jednog dana sam dugo čekala na presjedanje, to je bilo prije... par mjeseci? I tako, ništa, sjetila sam se da bih mogla nazvati Benija, je li tako? Ma sjetila sam se da mu nisam čestitala rođendan i ... I tako, dok smo pričali o svemu i svačemu, znaš već, uglavnom... Spomenuli smo tu temu, ali na tome je ostalo, tek kao neka ideja, ništa više... Ali nakon toga me je Beni nazvao nekoliko puta i ta ideja se počela sve više razvijati, malo po malo smo je konkretizirali, sve dok nismo ozbiljno počeli planirati dijete koje... Dijete koje bismo odgajali svo troje, eto. To je ideja. I ja to također želim, Jaime. Ponekad mislim da mi je to čak i potrebno. Ali definitivno ne želim muža, to mi je potpuno jasno. Odbijam biti u stalnoj vezi s nekim tipom samo zato jer me oplodio, budi siguran da to neću dopustiti u ovim godinama, a naravno, bogme si neću ni dozvoliti da se moje dijete rodi iz neke avanture za jednu noć, s tko zna kakvim genima i od tko zna kakve osobe, samo bi mi još to trebalo, nema šanse...

JAIME. ... Jasno...

SUSANA. A s druge strane... S druge strane mi je sve jasnije de mi se s vremenom smanjuju mogućnosti i...

JAIME. I zbog toga ste donijeli odluku. Zajedno.

SUSANA. Ja želim dijete.

BENI. Tako je, a njezinim razlozima treba pridružiti moje, istina je da ja...

JAIME. Znam ih već napamet, Beni, prosipaš ih već čitavu vječnost. (*SUSANI.*) A nije ti pala na pamet mogućnost anonimnog davatelja? To nudim kao alternativu ideji da te oplodi Beni.

BENI. Stvarno misliš da je uredu?

JAIME. ...Ma da...

BENI. Zaista? ... (*BENI pomno promatra JAIMEA: nešto ga u njegovom držanju navodi na sumnju.*) Kunem ti se, Jaime, bio sam ti spreman reći već nekoliko puta da Susana i ja razmišljamo o toj ideji, časna riječ! Ali ti, ti... ti bi uvijek odbijao svaku mogućnost, svaki put si na jedan tako, tako, tako kategoričan način odbio bilo kakvu ideju da postanemo roditelji da...

JAIME. ... Ne trebaš se opravdavati, Beni. Vrlo dobro znam kakav je bio moj stav prema toj temi. I ponavljam ti: mislim da je to izvanredno. Ali nisi odgovorila na moje pitanje, Susana. Zašto nisi razmislila o anonimnom davatelju? Takva oplodnja je vrlo kontrolirana, nikada ne bi saznala tko je otac, naravno, a osim toga, nude ti potpunu zdravstvenu garanciju.

SUSANA. Ne znam... Premalo osobnosti... Osim toga, nakon trideset i sedme mi se znatno smanjuju mogućnosti i ako se proces oduži, to može koštati pravo bogatstvo, znaš... Ne, ne... Idealno rješenje nije oplodnja, nego nešto drugo.

Stanka. SUSANA ih gleda. BENI i JAIME je napeto promatraju i pokušavaju je shvatiti.

JAIME. Reci mi da ne insinuiráš ono što mislim da insinuiráš.

SUSANA. Pa što ima loše u tome?

JAIME. To bi bio vrhunac svega!

SUSANA. Što je loše u prirodnoj metodi?

BENI. Hej, ljepotice! Nismo se tako dogovorili!

JAIME. ... Smiri se, Beni, smiri se...

BENI. ... Ma kako da se smirim, koji kurac, čovječe, ma vidi ti to, da vidimo, jedna stvar je to što ja želim biti otac, ok? A nešto potpuno drugo je da zbog toga moram spavati s majkom. Samo mi još to treba! (*Pokazuje na JAIMEA.*) Pa ja sam njegov dečko!

SUSANA. Ma naravno!

BENI. Pa naravno da ne!

SUSANA. Ma ne, čovječe, nikako!

BENI. Ni u kojem slučaju!

SUSANA. Nema šanse!

Stanka.

BENI. A ne...? Kako ne?

SUSANA. Ma ne, Beni, ne... Ja ne želim da ti budeš otac.

SUSANA gleda JAIMEA.

BENI. Ah, jaaaaasno.... Feeeenooooomenaaaaalnooooo!

SUSANA. Beni...

BENI (*JAIMEU.*) Fe-no-me-nal-no! Ti je povališ, ona zatrudni i odgajamo dijete svo troje! Plan mog života! A što ja predstavljam u tom cirkusu? Tetku Benicu?

JAIME. A što bih bio ja da je sperma tvoja? Da vidimo, reci mi ti gdje se ja uklapam. Kakva bih prava imao na to dijete, na primjer?

BENI. Pa pitam te to isto u suprotnom slučaju?

SUSANA. Molim vas, ne svađajte se! Zar ne možemo civilizirano razgovarati o tome? Beni, nemoj to shvatiti osobno, molim te. Vi ste mi najbolji prijatelji i ako postoji i najmanji, baš najmanji mogući rizik da vas izgubim zbog ovoga, istog časa zaboravimo sve što smo rekli i sve što smo možda planirali ti i ja, gotovo, nema više... Ali od jedne stvari nikako ne mogu odustati, žao mi je, ali jednostavno, to je moje pravo, imam pravo na to: ja odlučujem tko će biti otac mog djeteta.

JAIME. Pravo zboriš.

BENI (*SUSANI.*) A što to Jaime ima, a ja nemam? Jer ako ti se gadim, reci otvoreno.

JAIME. Oprosti, ali maločas si se bunio i vrištao da zašto bi kao otac morao spavati s...

BENI... Ti umukni!

SUSANA ne odgovara.

BENI (*SUSANI.*) Hajde, reci mi. Uvališ me u ovu priču...

SUSANA. ... Gle, Beni, oprosti, ali ja te nisam uvalila u...

BENI. ... Ma nemoj! Kako nisi? Razgovarali smo o tome da odemo u neku kliniku i gotovo, da bismo jednostavno mogli dobiti dijete umjetnom oplodnjom, da, da, da je pitanje očinstva više nego jasno, budući da je ideja potekla od mene, ideja je moja! Ja sam to prvi želio!

SUSANA. Onda, tko je koga uvalio?

BENI. Hoćeš li mi odgovoriti ili ne?

SUSANA. Uvijek smo razgovarali o djetetu koje bi pripadalo svima nama, nikada nismo rekli da ćeš ti biti otac...

BENI. ... Ali si se dobro osigurala da ja u to vjerujem, kakva podvala! I sad, što? Ha? Veliko prijateljstvo, veliko prijateljstvo, a što ćeš sada učiniti? Snužditi se? Izigravati žrtvu? Zvati me svojim najboljim prijateljem nakon svega što si izvela?

SUSANA. Što sam ja to izvela, ako se smije znati?

BENI. Dođeš u moju kuću i predlažeš da moj dečko spava s tobom, i to ne jednom ili dva puta, ako još uvijek planiraš da spavate nekoliko puta, ljepotice, jer nemoj si misliti da ćeš zatrudnjeti od prve, u tvojim godinama...

SUSANA. Beni!

BENI. Što? Da čujem, hajde, reci, koji ti je plan? Hoćete se vas dvoje ići jebati na Mallorcu na koji tjedan?

JAIME. Zašto na Mallorcu?

BENI. Zašuti!

SUSANA. (*BENIJU.*) Dosta više, ne mogu to više slušati! Neću dopustiti da me na ovaj način manipuliraš ni da me i dalje ovako napadaš, kakav mačizam, ne dopuštam ti više... Ostavimo to, Beni, ok? U ime našeg prijateljstva koje meni jest važno i koje je sigurno glavni razlog zbog kojeg sam ispala ovakva glupača, uzimajući zaozbiljno čitav taj plan, misleći da bi mogao uspjeti jer nisam uzela u obzir tvoj egoizam...

BENI se smije.

SUSANA. Da, da, smij se koliko god hoćeš, dala sam ti dobar razlog, jer sam se ponijela kao naivna kretenušta kad sam povjerovala da je istina, da iskreno želiš imati dijete, i da će taj poriv i želja da ga odgajamo svo troje nadići tvoje hirove i tvoj nedostatak predanosti, tvoj nedostatak odgovornosti...

JAIME zaplješće. BENI i SUSANA ga iznenađeno pogledaju.

JAIME. Bravo! Stvarno, bravo! Ne znam je li ovo parodija melodrame Douglasa Sirka ili neka nemoguća sapunica od onih kojima nikad kraja... Samo naprijed, izvolite, nastavite predstavu! Samo da vidim jesam li dobro shvatio sadržaj... Djevojka gorljivo želi imati dijete, ali nije ga spremna dijeliti s ocem koji traži određene bračne odgovornosti, je li tako? Iako se ona itekako usuđuje zahtijevati predanost i odgovornost od drugih ljudi... Jaaaasno, puno je bolje da biološki otac djeteta bude jedan od njezini zgodnih i osjećajnih prijatelja, dovoljno ležernog ekonomskog statusa i s izgledno takvim genetskim nabojem da djetetu, barem u početku, jamči zdravstveno stanje bez većih problema. Izvanredno! Jer, povrh toga, budući da su njezina dva prijatelja u ljubavnoj vezi, neće joj zvrndati zahtjevima koje bi morala trpjeti da si na leđa natovari nekog hetero tipa koji bi još jednog dana mogao tražiti pravo na to dijete. Ne, bolje ovo dvoje bejbisitera, dvoje luksuznih bejbisitera, tatice koji će se brinuti za dijete glavne junakinje dok ona obilazi svijet s jednog kraja na drugi i brine se za stotine nemirnih i žednih putnika prije nego za svoje vlastito dijete, iako, naravno, to ne treba ni reći: djevojka će se uvijek doći poigrati sa svojom bebicom kad dobije slobodne dane.

SUSANA skuplja svoje stvari kao da će otići.

JAIME. Kamo ideš?

SUSANA. Varate se ako mislite da ću ostati ovdje i dopustiti da me zasipate vašim sranjima.

JAIME. Reci mi postoji li išta nerazumno u tome što sam rekao.

SUSANA. Razum! To je oduvijek bio tvoj problem, dušo: tebi su ljudski odnosi kao voda i ulje. A ti si ulje, naravno: uvijek iznad ostalih.

BENI. Ostani, Susana, molim te. (*JAIMEU.*) A ti, ispričaj joj se.

JAIME. Sad ćeš mi još i naređivati?

BENI. Zar ćeš priznati da si pogriješio ako te netko ne natjera na to? Ni mrtav. Ispričaj se.

JAIME. Ne bi li se ti prvi trebao ispričati?

BENI. Oprosti, Susana, stvarno. Izgovorio sam puno ružnih riječi. Žao mi je. Volim te. (*Poljubi SUSANU, a zatim i JAIMEA.*) Na tebi je red.

JAIME. Na meni? Ti si taj koji nas je doveo u ovu apsurdnu situaciju, jer si se želio igrati mame i tate, ti si isforsirao ideju kojom si opsjednut i onda si uvukao ovu jadnicu u tu ludost. Zar ne shvaćaš tko si, ha? Ne kužiš? Ti si gej u četrdeset i petoj godini, od kojih već dvadeset živiš u stabilnoj vezi, sređenim i sretnim životom, rekao bih, i ma koliko god se trudio, možda u tom tako genijalnom životu ipak nema mjesta za očinstvo, što ćeš, nije se dogodilo, nije ti suđeno i gotovo.

BENI. Govoriš u svoje ime?

JAIME. Ne brini, ne.

BENI. Ne bi se trebao ispričati, ne bismo ni povrijedili Susanu da si me želio saslušati, da sam barem osjetio da... da misliš na moje želje, da, da, da ih barem uvažavaš, da se nisi svaki puta kada bih započeo s temom posvajanja ponašao prema meni kao da sam...

JAIME. Kao da si malo dijete? Zašto bih želio nekoga usvojiti? Ti si mi dovoljan, ako ne i previše.

BENI. Ti si jedan obični...

BENI se unese JAIMEU u lice.

SUSANA. Samo trenutak! Molim vas...! Slušajte, molim vas, ja...

BENI se zaustavio usred rečenice.

BENI i JAIME se okrenu prema SUSANI. Ona ne zna ni što bi rekla.

SUSANA. (*Improvizira.*) Idemo večerati?

2

BENI i JAIME se smiju nekoj anegdoti koje se SUSANA prisjetila. Razina ouza s ledom u njihovim čašama poprilično se smanjila otkad su dovršili večeru.

SUSANA. ... I onda gospodin, koji je bio totalni, totalni, totalni luđak... Sjećate se? Dođe i istrese vam u lice: „To bi trebalo biti krivično djelo, pederi usrani!“...

JAIME. ... Kolega je zapeo u vremenu prije ustava...

BENI. ... A najbolje, ono sa ženom...

SUSANA. ... Da! Kako je samo nasjela! „Bit će vam suđeno, ići ćete ravno u pakao, zbog nemorala, zbog izopačenosti!“...

BENI. (*U napadu smjeha.*) ... A mi se i dalje držimo za ruke, ljudi se oko nas razmiču...

SUSANA. ... I onda se Jaime približi gospođi, vrlo ozbiljan, vrlo smiren, saav pribran u svom stilu, i kaže joj: „Gospođo, čemu galama? Bez brige, Vaše spasenje ovisi o tome što Vi radite u svom krevetu, a ne o tome što ja radim u svome“...

Svo troje se smiju.

JAIME. ... Manje-više, ali Beni je dodao šećer na kraju: „Budite bez brige, čestita ženo, jer Vi ste već zaslužili vječno nebo: dovoljna vam je pokora spavati s takvom rugobom“...

SUSANA. ... Htio nas je linčovati, muž nas je htio linčovati!...

BENI. ... Pa naravno, sav se uzbudio od pomisli da nas dotakne!...

JAIME. (*SUSANI.*) ... A ti si, bogme, te večeri potrošila pravo bogatstvo na cugu...

SUSANA. ... Jer sam se okladila da nećete uspjeti: pa sam i zaslužila.

BENI. Danas bi te sigurno manje koštalo: sve se zatvara vrlo rano, a tko ne ide spavati, taj se drogira, noći su postale užasno dosadne.

SUSANA. Znači, više ne izlazite?

JAIME. Ne, ali mogli bismo reći da smo u nekom trenutku počeli mijenjati navike. Večera, kazalište, film... Često idemo u Filmoteku, oboje smo se navukli na kultne filmove... Dobro se provodimo, zar ne, Beni?

BENI. Da, jako dobro.

SUSANA. Da?

BENI. Da. Provodimo se, baš ono, fenomenalno.

SUSANA. Samo tako? Ne idete više ni plesati?

JAIME. A ti se ne zabavljaš ako ne plešeš?

SUSANA. Ah, ma nije tako, nego... Čudi me... Sada kada se u vašem kvartu toliko toga događa i svi se dolaze ovamo zabavljati, vas dvoje ostajete kod kuće, a ja sam vas vidala u barovima do fajrunta jednu noć za drugim, i ne samo to, nego smo u tim godinama morali izbjegavati narkomane na svakom uglu, sjetite se kakav vam je bio kvart...

BENI. ... Kakvih je mjesta bilo: na nekima te bilo strah samo proći pokraj ulaza...

JAIME. (*SUSANI.*) Kvart se promijenio, u svakom slučaju, ali meni noćni izlasci više ništa ne znače... A tebi? Sigurno je komplicirano organizirati slobodno vrijeme kad sletiš i jedan dan si ovdje, sutra ondje, a sljedeći dan na drugom kontinentu...

SUSANA. Ovisi... Ovisi o tome poznajem li već grad ili zemlju u koju dođem ili kolege s kojima taj dan letim... Ali meni nije nikada dosadno. Uvijek ima nešto zanimljivo, uvijek mi nešto privuče pažnju... Vidite ovu haljinu?

BENI. Genijalna je.

SUSANA. Zar ne? To je s jednog sajma u Hong Kongu. Jedan od posljednjih modela...

JAIME. Znači, ne dosađuješ se jer provodiš dane u šopingu.

Stanka.

SUSANA. Pa zapravo, nije tako. Također volim ići u muzeje, u Riju na plažu, u Buenos Airesu u kazalište, u Sydneyju na operu ili ni ne izlazim iz kreveta i ludo se provodim s jednim tipom s kojim sam se spetljala u New Yorku.

BENI. Ma daj!

SUSANA. Jedan klinac od dvadeset godina. Prezgodan! Igramo se da mu prebrojavam trbušne mišiće...

JAIME. ... Oh, kako zabavno!

SUSANA. ... Jezikom i po nekoliko puta. On se ludo zabavlja, a ja, što da vam pričam... Onakav kakve ja volim, znate već: mršav, žilav, s onako malo grubljim crtama lica, izražajnom vilicom, dužom kosom i lagano maljav...

BENI. Kako se zove?

SUSANA. Paul.

BENI. Ma daj, kao Paul Newman.

SUSANA. Da, ali moj je smeđokos.

BENI. Ima love?

SUSANA. Beni, sinko, baš si zahtjevan... (*Stanka.*) S novcem slabo stoji: radi kao recepcionar u jednom hotelu u kojem obično odsjedam. Ali što bi ti htio, ima tek dvadeset godina.

JAIME. Pa zašto ne tražiš Paula da bude otac tvog djeteta?

SUSANA promisli.

SUSANA. Jednostavno, jer je luuuuuud za mnom. Iskoristio bi situaciju, sigurno... A što da ja radim s kincem od dvadeset godina? Super je za koju noć i da ne izlazim noću sama po New Yorku, ali da se vežemo i da imam dijete s njim... Jako je sladak i super se s njim provodim, ali ne: to bi bilo kao da odgajam dvoje djece istovremeno, nema šanse... Može još malo *ouza, please?*

BENI. Ako ti paše topao...

SUSANA. Neeeeeee.....!

BENI. Zaboravio sam kupiti led i nemamo više ni mrvicu.

JAIME. Večeras smo se baš iskazali kao domaćini.

BENI. (*SUSANI.*) Da odem kupiti?

SUSANA. Čovječe, ne, Beni, nema veze, pit ću nešto drugo...

JAIME. ... Ako hoćeš, idem ja...

SUSANA. ... Ne, ne zamarajte se, ozbiljno...

BENI. ... Nikakav problem, dušo, ovaj (*Prenemaže se dok pokušava izgovoriti zvučno „z“*) ooouzzzzzo to zaslužuje, bila si sasvim u pravu: dobar je za krepat'...

SUSANA. ... Ali gdje ćeš u ovo doba...

JAIME odluči pustiti neku glazbu. Odabire nešto prikladno za ovu noć. Može biti nešto poput bossa nove ili neki lagani jazz.

BENI. ... Susi, draga! Puno ti putuješ, ali nisi upućena: iako ovo nije Hong Kong, nego Madrid, u centru Madrida jedan dio Kine nikada ne spava...

JAIME. ... Beni, ozbiljno, hoćeš da odem ja?

BENI mu odmahne rukom dok izlazi.

BENI. Ma ne, ne gnjavi. Vraćam se odmah.

Odlazi. Stanka.

SUSANA. Znači tako, jedva izlazite, navečer skoro ne mrdate iz kuće i više uopće ne idete plesati. Morat ću povući ono što sam prije rekla; nimalo slično vama prije dvadeset godina.

JAIME. I to je loše?

SUSANA. Što ima dobro u tome?

SUSANA obgrli JAIMEA oko struka. Plešu.

JAIME. Ne znam za tebe, ali meni su pedesetogodišnjaci koji izlaze noću uvijek izgledali patetično, oni koji se vuku po bircevima u lov u mlado meso, crvenih očiju i s čašom whiskyja u ruci...

SUSANA se nasmije.

SUSANA. Opet te tvoje predrasude! Osim toga, ti ni pedesetogodišnjak...

JAIME. Ma dobro, četrdesetogodišnjaci.

SUSANA. I ne mogu te zamisliti polupijanog na plesnom podiju dok vrebáš mlade tipove. Zašto i bi, zar nisi doma doveo najboljeg komada?

Zaustave se. JAIME promatra SUSANU kao da pokušava odgonetnuti s kojom namjerom je to rekla. Nasmiju se. Ponovno zaplešu.

SUSANA. Ali od toga da ispadneš patetičan do toga da se zatvoriš u mauzolej ima čitav niz mogućnosti, dragi moj. Zar ćete spasti na to da samo sjedite u ovom skockanom dnevnom boravku i gledate crno-bijele filmove, ha, sve dok vam se obojima ne probuši prostata?

JAIME. Molim te, Susana, pa nije to sve...

SUSANA. Ne, naravno da nije: također ćete zajedno ići u kupovinu, odlučiti tko pegla, a tko kuha koji tjedan ili koji dan i iskoristit ćete sniženja da dodate koji dekorativni detalj u hodniku...

JAIME. Pa zašto govoriš kao da je to najgori zločin?

SUSANA. Jer mi dođe da povratim, Jaime! (*Razdvoje se.*) Izgledaš mi nekako dosadno, nekako nezadovoljno, postao si pravi, pravi... pravi gospodin, u najgorem smislu... Ako vi gejevi postanete ovakvi malograđani, u pravu su oni koji kažu da dolazi smak svijeta. Zašto se ne vjenčate, kako spada, ha? S obzirom na stil života koji vodite, stvarno bi bilo najnormalnije da se pretvorite u prosječni bračni par...

JAIME. Pa da.

SUSANA. Ah... Da?

JAIME. Naravno. Ja bih se već vjenčao da Beni nije počeo s tom prokletom opsesijom...

SUSANA. To s posvajanjem? (*JAIME potvrdi.*) Kakve veze to ima?

JAIME. Bolje da se ne vraćamo na temu, ne želim opet raspravljati...

SUSANA. Jesi li mu predložio?

JAIME. Brak?

SUSANA. Da.

JAIME. Uz čašu šampanjca u kazališnoj kavani, u intermezzu *Rigoletta*.

SUSANA. Eto ti ga! ... A onda kažete da mi heteroseksualci nemamo ukusa i da smo predvidljivi.

JAIME. Uglavnom, nije ni bitno s obzirom na uspjeh... Unatoč... unatoč atmosferi, mjestu, šampanjcu... Unatoč svemu, Beni je rekao... Rekao je ne. Dobro, prvo je ostao bez riječi. A onda je počeo zamuckivati: „pa, pa pa, pa možda, možda nije pravi trenutak, pa, pa, pa ne znam, ne znam jesam li spreman, pa, pa, pa iznenadio si me, dušo“... Uglavnom, sjebao mi je treći čin.

SUSANA. Ali je barem izbjegao da upadnete u tipičnu situaciju, divno! Obožavam ga! Zašto se želiš vjenčati, Jaime? Što bi se promijenilo u vašem životu, da vidimo? Ne razumijem! Zbog čega toliko želiš postati konvencionalni malograđanin?

JAIME. Ti bi nazvala „konvencionalnim malograđaninom“ crnca koji se baci u bazen kad mu napokon dopuste da se kupa zajedno sa svojim bijelim susjedima?

Stanka.

SUSANA. (*Potvrdi glavom.*) *Toucheé.* (*Stanka.*) Jesi li ga ponovno upitao? (*JAIME odmahne glavom.*) I ne misliš li... Zar ne bi trebao više slušati Benija?

JAIME. Nisi me čula? Ne želim više razgovarati o toj temi.

SUSANA. Ah, ne, čovječe, ne mislim na usvajanje. Želim reći, mislim... Je li s vama sve u redu?

JAIME. Da.

SUSANA. Sigurno?

JAIME. On ti je nešto spomenuo?

SUSANA. Ma ne.

JAIME. Što ti je rekao?

SUSANA. Osim o umjetnoj oplodnji, pravnoj pomoći i prehrambenim savjetima za žene koje žele zatrudnjeti?

JAIME. Da.

SUSANA. Ništa.

Stanka.

JAIME. Misliš li ti da sam ja egocentrik i kontrolfrik?

SUSANA. Čovječe, kad tako kažeš...

JAIME. Odgovori iskreno, stvarno, uvažit ću tvoje mišljenje, Susana, bez obzira što kažeš, nikada ti to neću nabiti na nos, zato i jesmo prijatelji, poznamo se toliko godina i dijelili smo, dobro, sve to smo dijelili, i, i... i osim toga, ja mogu savršeno razumijeti kritiku, da, prihvatiti kritiku.

JAIME se ukipi sa smiješkom na licu. SUSANA ga promatra u tišini.

SUSANA. Egocentrik i kontrolfrik. I povrh toga, usrao si se od straha.

JAIME. Jebem ti sve!

SUSANA. Slušaj...

JAIME. Kako, kako...? (*Stanka.*) Kako se sve istroši, Susana? U kojem trenutku se veze slome, znaš li, ha? Kad to počne? I kako to ne shvatimo baš u tom trenutku, ha? Točno u tom trenutku, kada se još uvijek može ponovno razmisliti i...

SUSANA. ... Gle, ne znam jesam li ja najprikladnija osoba...

JAIME. ... Ne mislim na...

SUSANA. ... Ne znam mogu li ti ja na to odgovoriti, znaš, i osim toga...

JAIME. ... Ne, gledaj, shvati me...

SUSANA. Ne znam ni imam li odgovor...

JAIME. ... Jasno, ali ja samo želim...

SUSANA. ... Želim još vina.

SUSANA odlazi po bocu.

JAIME. Ne znam koliko sam puta Beniju bio oslonac kada je trebao donijeti neku odluku. I uživao sam u tome, naravno. Bio je nesiguran kada je trebao dati otkaz na poslu, bio je nesiguran kada je otvorio trgovinu, nije bio siguran treba li je proširiti ili ne, „pa ne znam radim li dobro, pa ne znam je ovo prilika za mene, misliš li da neću uspjeti?“. A ja uz njega, usmjeravam ga, trudim se da taj kovitlac u koji se pretvori njegov mozak kad ga sve to izludi, trudim se da primi preciznu informaciju kako bi donio ispravnu odluku... I pokazujem mu da nije sam... Uvijek sam bio uz njega, i da se ispostavilo da je bilo koja odluka koju je donio tijekom svih ovih godina bila pogrešna, jednako bih ga podržao... Trudio sam se da bude zadovoljan životom kao što sam nastojao da i ja to budem, čak i više... Ali, u nekom trenutku je ispalo da sam zahtjevni kontrolfrik, i egocentrik koji mu krade zrak koji diše.

SUSANA. To ti je rekao?

JAIME. Kad se naljuti... I ne tako lijepim riječima.

SUSANA. Ah, Jaime...

JAIME. Najgore je što to traje već nekoliko mjeseci i svaki put kad pokušam razgovarati s njim ništa ne postignem, jer Beni ne pridaje važnost našim nesuglasticama i podilazi mi kao da sam malouman, a ako odlučim ustrajati u tome, samo pogoršam situaciju i optuži me da namjerno stvaram konfliktne situacije... I počinjem se bojati da... (*Stanka.*) Bojim se da je on počeo izbjegava sukobe i tako sistematski odbija bilo kakvu diskusiju... Kužiš? „Zašto ponovno raspravljati, kad smo već vidjeli da nećemo ništa riješiti i to nas nikuda ne vodi?“... A od tog stava pa do potpune ravnodušnosti ga dijeli tek jedan korak, mali ništavni korak... Možda ga napravimo i nesvjesno: kao što smo ismijavanje s čitavim svijetom i s nama samima ili zavjereničko komentiranje i nadovezivanje s jedne priče na drugu zamijenili... Pa dobro, time da tri sata sjedimo na nekoj terasi i da sve što si uspijemo reći jest da je frape baš izvrstan.

SUSANA. Vidiš zašto ja ne želim partnera?

JAIME. Zbog grobnice s okusom frapea?

SUSANA. Jer parovi u dugoj vezi, barem oni koje ja poznajem, dobro funkcioniraju samo dok se jedan od njih prilagođava željama drugoga.

JAIME. Misliš?

SUSANA. Iskreno. A budući nismo svi stvoreni za pregovore iz dana u dan kako bi si ustrajno i neprekidno osiguravali takav suživot, normalno je da ste zapeli u ovakvoj situaciji, eto, usred konflikta...

JAIME. Misliš da nam se to dogodilo?

SUSANA mu se približi, privuče ga k sebi i poljubi u usta. Dugi poljubac koji započne silovito i strastveno, a zatim se malo pomalo pretvori u nježnost... JAIME se izvuče u jednom trenutku.

JAIME. Jesi čula vrata?

SUSANA zaniječe i ponovno ga poljubi. Na kraju se ipak razdvoje.

SUSANA. Nemoj misliti da ću ti se ispričati.

JAIME. Pa onda reci što sada.

SUSANA. I ne dopuštam ti da donosiš preuranjene zaključke...

JAIME. Zaključke? Kakve zaključke? Susana, gledaj...

SUSANA. Stani! Ne miči se. Ne pričaj. Ne diši. Nisam te poljubila jer mi je vino ili *ouzo* udario u glavu niti treba uljepšavati osjećajima ono što je bio tek trenutak nepromišljenosti. To je bio sam poljubac. U redu? Samo poljubac. Točka.

SUSANA promatra JAIMEA i traži njegovo odobrenje. On joj odgovara gestama u stilu „Nemam ja ništa s tim.“

SUSANA. Ti si mi veliki prijatelj. Moj prijatelj. I želim da ti bude jasno da sam više nego zadovoljna svojim seksualnim životom i da trenutno ne bih ništa mijenjala u svojem odnosu s muškarcima. Čuješ me? Ništa, eto... Ovo ništa ne znači, Jaime. Ja sam postigla, pa eto, dobro... neku vrstu dogovora sa samom sobom koji je, iskreno, bio vrlo težak, bilo je preteško prihvatiti tu odluku da bih je sada...

JAIME. Dogovor? (*SUSANA potvrdi.*) Dogovor... misliš, seksualni?

SUSANA. Ne samo to, ali i to.

JAIME. A-ha.

SUSANA. Tako je: krvopije, marš van.

JAIME. „Krvopije marš van“?

SUSANA. (*Odlučno.*) Krvopije marš van... Nijedan krvopija više u mom životu... Ah, ali to ne kažem zbog tebe, dragi, to je očito, hoću reći da nisam spremna ustuknuti ni koraka u svojoj odluci, ne, ne i ne. I ništa neće promijeniti tu odluku, čak ni trenutak ludosti, a još manje ako u tom trenutku glavnu ulogu igra jedini od svih mojih bivših koji uistinu nešto vrijedi...

JAIME. Nisi nikada maštala?

SUSANA. Ha?

JAIME. Ne maštaš?

SUSANA. O svojim bivšima?

JAIME. Ti si mogla biti žena mog života, uvjeren sam u to.

SUSANA. Ma nemoj, kakva čast.

JAIME. Da mi se nisu sviđali muškarci, jasno.

SUSANA. E kad nas seksualna orijentacija ponekad dezorijentira.

JAIME. Ne rugaj se.

SUSANA. Ja se rugam?

JAIME. Tako kako si to izgovorila, ispada kao da je stvar odabira, Susana, ali ne, nije. Zar misliš da sam toliko glup ili toliko narcisoidan da bih jednog dana iz čistog mira odabrao opciju koja je protivna mišljenju skoro svih ostalih ljudi, ha? Toliko glup da si svojevoljno stvorim probleme u obitelji, na poslu i sa samim sobom? A pogotovo u ono vrijeme, kada je izjava da si gej značila biti kontra cijelog svijeta do kraja života.

SUSANA. Dobro, dobro, ne dramtiziraj, nismo baš tako stari, frajeru, i tada već duuuuugo nije bio zločin biti gej i... Uglavnom... Ja mislim da se tada već počelo na to gledati normalno, i zato...

JAIME. Hoćeš reći, mogli smo se vjenčati i tako skrivati stvarno stanje? Živjeti u paru, dok ja bježim u WC-u s prvim tipom koji mi namigne? Zar bi voljela živjeti u takvoj laži?

SUSANA. Naravno da ne!

JAIME. Ni ja.

SUSANA. Dobro, u redu, ne gnjavi više. Oprosti, ali ti si počeo s time da sam ja mogla biti tvoja idealna žena...

JAIME. Ali ti si mene poljubila...

SUSANA. ... Trenutak strasti, već sam ti rekla! Ah, Jaime, prestani više, molim te. Zašto sad raspravljamo o nečemu što smo riješili prije skoro dvadeset godina?

JAIME. Nisi mi odgovorila.

SUSANA. Na što?

JAIME. Nikada nisi maštala?

SUSANA. Ne bih voljela živjeti u laži, ni na koji način, uvjeravam te u to, sam si to rekao, upravo tako: ne! Jesi zadovoljan!

JAIME potvrdno kimne glavom. Stanka.

SUSANA. Ali to... Nije bilo...

Stanka.

SUSANA. Nije bila laž... Zar ne?

JAIME odmahne glavom.

JAIME. Zaljubio sam se. Pojavio se Beni i zaljubio sam se.

SUSANA. To je jedino što mi je bilo teško prihvatiti.

JAIME. Beni?

SUSANA odmahne glavom „ne“.

SUSANA. To što mi tada nisi govorio o njemu, kao da nije postojao. Što nisi bio iskren i rekao mi zašto odlaziš... Ima još vina?

JAIME. Ima malo.

SUSANA. Molim te.

JAIME odlazi po bocu. Natoči samo SUSANI.

SUSANA. A ti?

JAIME. Radije ću pričekati led i nastaviti s *ouzom*. Nije dobro miješati. Dobijem žgaravicu.

SUSANA. (*Istrgne mu bocu iz ruke i natoči mu vino.*) A ne, nema šanse! Ti ćeš nazdraviti sa mnom, za stara vremena, za ovo vrijeme sada i za ono koje treba doći. Kucnimo se ovim lijeeeepim čašama iz Praga i ispijmo na eks...!

JAIME. Na eks?

SASANA. Kao pravi muškarac!

Kucnu se i piju. SUSANA ispije čitavu čašu u jednom gutljaju.

JAIME. Koja frajerica.

SUSANA. Još.

JAIME. Ne misliš li da piješ malo previše?

SUSANA. Hoćeš li se prestati ponašati kao da si mi tata?

JAIME se nečka, ali joj na kraju ipak natoči još vina.

SUSANA. Ti isto.

JAIME isprazni ono što je ostalo od vina u svoju čašu. Ponovno nazdrave.

JAIME. Često piješ sama?

SUSANA. Sama?

JAIME. Nalijevaš se po hotelima kad putuješ?

SUSANA. Gle, Jaime... Čemu sad to? Kakav stil života misliš da vodim, ha? Što si umišljaš?
Misliš da meni fali cuga?

SUSANA ispije čašu.

JAIME. Drago mi je da ti je to jasno, drago mi je zbog tebe. Kad se nađeš na samom ulasku u četrdesete dobro je da su ti određene stvari jasne, kao... Dobro je znati gdje se nalaziš.. Tko si ili što želiš...

SUSANA se grohotom nasmije.

JAIME. Potrebno je dovesti život u red. Zar ne?

SUSANA. ... Jaime...

SUSANA suzdržava smijeh.

SUSANA. Ah, gle... Ne znam što bih trebala znati prije nego uđem u četrdesetu, ali ono što znam jest da si ti, u svojoj četrdeset i petoj, i dalje jednako naivan i divan...

JAIME. ... „Naivan i divan“...

SUSANA. Daaaaa, u dubini duše, tom mjestu koje toliko štitiš, živi jedan mali nevini i moralni profesor koji je naivan i divan...

JAIME. ... Hoćeš reći da sam djetinjast i glup...

SUSANA. (*Uz smijeh.*) Neeeeee...

SUSANA ga pomiluje.

SUSANA. Moj Jaime... Zar ne vidiš da ima ljudi koji najednom umru u dvadesetoj? Ili da postoje djeca koja se rode, odrastu i žive u paklu? O kakvom životnom redu ti pričaš, dušo, da vidimo? Kakav red? Ti, kojeg bi preplavio zadovoljni osmijeh iscrpljenosti u mom krevetu, koji bi me u krevetu svaki put dovodio do ludila, baš ti, sada spavaš sav sretan u zagrljaju drugog tipa. I želiš da ja nađem logiku u svom životu? I to baš ti?

Najednom, JAIME poljubi SUSANU. Zagrljeni, usne im se ne razdvajaju, ruke prelaze tijelom. Ulazi BENI. Zaustavi se. Promatra ih. Zatim im se približi. SUSANA i JAIME ga ne primjećuju i nastavljaju što su započeli.

BENI. Stigao je led.

„Zaljubljeni“ par odskoči: odgurnu se naglo i prestrašeno. Tišina u kojoj se razmjenjuju pogledi i bezuspješno se pokušava dati neko objašnjenje. Naposljetku, nekako započnu.

JAIME. Beni...

BENI. Ako mi sada kažeš da nije tako kako izgleda, glavu ću ti razbiti.

Napeta stanka.

JAIME. (*BENIJU.*) Ma gledaj... Stvarno je... Stvarno, iako nećeš vjerovati, nije tako kako...

BENI se baci na JAIMEA kao da će mu uistinu razbiti glavu. JAIME bježi.

BENI. Niste morali potegnuti do Mallorke, stvarno...

SUSANA. ... Beni, molim te...

JAIME. ... Ljubavi, daj, smiri se, nećemo učiniti ništa što bismo kasnije mogli zažaliti...

BENI. Ma jel' ti to ozbiljno?

JAIME. Beni!

BENI. Najmanja prilika, čim vam se ukazala najmanja prilika, riješili ste me se! I hajmo, množimo se, množimo!

SUSANA. Ma što govoriš?

JAIME. Zašto si inzistirao na tome da odeš po led, ha?

BENI. Sad sam još ja kriv?

JAIME. ... Ne, slušaj me!

BENI. ... Ne muljaj opet! Ne ovaj put!

JAIME. ... Ne, Beni!

BENI. ... Vidio sam što sam vidio. Sve sam vidimo!...

JAIME. ... Prestani, molim te...! Samo želim reći da... Kako možeš pomisliti da sam ja ovo isplanirao kako bi ti... (*Pokazuje na SUSANU i na sebe.*) Ili kako bismo nas dvoje... Kako možeš pomisliti da je to što se dogodilo bilo planirano i...

BENI. Kako mogu pomisliti? Eh, pa gle, vidi, ne znam, valjda neka paranoja, pretpostavljam, umislio sam si, zar ne, Susanice? (*SUSANA stoji kao ukopana.*) Ja sam mislio da ti surađuješ sa mnom, a kad ono ispada da si jedna obična...

SUSANA. ... Prijateljica, Beni. (*Vrlo polagano.*) Ja sam tvoja prijateljica...

BENI. (*Bijesno.*) Kakav bezobrazluk! Stvarno imaš muda! Prijateljice! Oboje mi se gadite... Kako možete...? (*JAIMEU.*) Kako si mogao? (*SUSANI, sve iscrpljenije.*) A ti, što sam ja tebi skrivio... Kako si me prevarila da bi... Kako, kako si uspjela tako manipulirati moje... Ja, ja koji sam ti priznao svu svoju, svu svoju... I sve oko posvajanja, sve, samo tebi, ja baš sve, sve sam ti rekao, ja tebi...

JAIME. ... Smiri se, Beni, diši i ne gubi se...

BENI. (*SUSANI. Uzima zrak i izgovara u jednom dahu.*) ... Ali koju pizdu materinu sam ti ja skrivio, da vidimo, da me ovako prevariš i napraviš ovaj cirkus! A da nisi ni u jednom jedinom trenutku pomislila na Jaimea i na mene, na nas kao par, prokleta bila, samo da dobiješ ono što želiš, ni zbog čega drugoga, nego da dođeš do svog dobro proračunatog cilja flundre pred menopauzom...

JAIME. Beni!

BENI. (*JAIMEU.*) Ti me ostavi na miru! Što još želiš? Da nestanem? Jer to je još jedino što me možeš tražiti, ako ti toliko smetam, ako me toliko moraš negirati, samo ti još preostaje reći mi da se izgubim odavde, govno jebe....

SUSANA. (*Vrlo polagano.*) Vidio si što si vidio, Beni.

BENI. Jebem ti sve, evo ga, progovorio je jebeni prorok Atenjanina!

SUSANA. ... Sve si vidio, ali te uvjeravam da ništa nije bilo planirano, apsolutno ništa, ništa... Kunem ti se... Tako da... Izderi se na mene, ako će ti biti lakše, ali to što se dogodilo bio je samo jedan trenutak nepromišljenosti, nemoj krivo misliti, ni Jaime ni ja nismo namjeravali... Ovo nema nikakve veze s djecom, prijevarama ili skrivenim namjerama, Beni, k vragu, molim te...! Ne! Nema veze s time... To je bio samo loš trenutak, nesretni trenutak, bez razmišljanja... I samo... Pa dobro, previše sam popila, sranje!.. Ili sam totalna glupača ili ne znam što, jer sam dopustila da me zavede nostalgija, ne znam, ne znam...

Stanka.

BENI. Kakva nostalgija?

SUSANA pogleda JAIMEA kao da mu želi reći: „Bože, na ovo nisam mislila.“ JAIME samo zatvori oči: da može, skočio bi u hyperspace. I tada BENI shvati.

JAIME. Pa vidi, Beni...

BENI. ... Nije moguće...

JAIME. ... Poslušaj me na trenutak, molim te... Susana i ja... Sve... Sve se dogodilo prije...

BENI. ... Vi, vas dvoje...

JAIME. ... Tada sam se ja još uvijek tražio, nije mi sve bilo jasno, i Susana...

BENI. ... I Susana te prosvijetlila? Ne? Zašto mi to nisi nikada rekao?

JAIME. To je bilo davno, toliko davno da...

JAIME teško pronalazi riječi.

BENI. (*Vrlo smireno.*) Da što? Da nema smisla biti ljubomoran? Naravno da nema. Nema smisla. Ali odgovori na ovo što sam pitao, molim te lijepo: zašto mi to nikada nisi rekao. Čak ni maloprije, nakon svega što smo pretresli o posvajanju...

JAIME. Pa pogledaj samo kako si reagirao kad je Susana natuknula... Samo zato što je predložila da ja budem otac djeteta. Kako si mislio da ti kažem...

BENI. Prije toga. Zašto mi to nisi rekao ranije. Razgovarali smo stotinu puta o Susani, viđali smo se svo troje i razgovarali o svemu i svačemu, u pitaj boga kolikim prilikama... I nikada, baš nikada niste spomenuli ni riječ. Nikada, Jaime. Kad tako gledaš, izgleda... sumnjivo, zar ne?

JAIME. Varaš se...

BENI. A ti me podcjenjuješ...

JAIME. Beni: između Susane i mene nema ničega.

BENI. Jasno je da sam ja taj koji se vara. Tako da ćemo to sada riješiti jednom za svagda. Idem ja sa svojim zabludama nekamo drugdje: ako ostanem ovdje samo minutu duže, ugošit ću se. Ne možeš ni zamisliti koliko smrdiš.

BENI krene prema izlazu.

JAIME. Beni, molim te...

SUSANA. (*BENIJU.*) Umjesto da odeš, mogao bi se suočiti s time što vam se događa, tebi i Jaimeu. Jednom za svagda, kao što si rekao, Beni. Ili ne želiš? Radije ćeš u nedogled vrtjeti u mislima ono što te opsjeda. Nećeš moći spavati? Dok te sve to ne počne toliko izjedati da uništi sve ostalo? A onda meni kažete da bježim...

JAIME. Susana, dušo, hajde zašuti na trenutak.

SUSANA. Baš neću!

JAIME. Hajde, smirimo se svi, sigurno ćemo naći neki civilizirani način...

BENI. Nisi čuo Susanu? Zašuti. (*SUSANI.*) S čime bih se to trebao suočiti, prema tvom mišljenju?

Tišina. SUSANA ih promatra prije nego počne govoriti, kao da ih procjenjuje – više intuitivno, nego razumski – odbire strategiju i najprikladnije riječi kojima će spasiti situaciju.

SUSANA. Pa... Beni, izvana barem... je poprilično očito. Trebate se suočiti, hoću reći... Vaš primjer je bio jedna prekrasna priča koja traje već toliko godina. Pravi primjer dobre veze svima koji vas poznajemo... Veze koje se sada raspada, ali ne zbog mene.

BENI. Ma više mi je preeeeeeko glave druženja s pametnjakovićima, stvarno. Ti se usuđuješ suditi o mojoj vezi? Baš ti?

SUSANA. Što sad, ako sam jednom pogriješila, više ne mogu izreći svoje mišljenje bez straha? Jer na takve stvari sam već navikla, znate i sami. Što je bilo, sada vam se ne sviđa? Pa jako mi je žao. Onda što, da odem?

Tišina. JAIME i BENI je promatraju.

SUSANA. Tijekom cijele večeri se niste uspjeli sporazumjeti ni jedan jedini put, kako se očekuje od dviju osoba koje dijele sve u životu. Nisam vidjela ni jedan pogled razumijevanja, ni jedan jedini... I u ovih nekoliko sati koje sam ovdje provela, samo sam vas ja i moje neozbiljno ponašanje spriječili da se ne posvađate kao što to upravo rade osobe koje su već jako umorne jedna od druge...

BENI. Od svega toga što si rekla, jedino je točno da si neozbiljna.

JAIME. (*SUSANI.*) Nemaš pravo to govoriti, Susana... I nemoj više piti...

SUSANA. Stvarno si dosadan, Jaime...!

JAIME. ... Stvarno te molim...

SUSANA. Nisam pijana! Zašto misliš da jesam? Jer ti govorim ono što ne želiš čuti? Ali bogme bih bila konstantno pijana da živim zarobljena u vezi kao što je vaša, tako, tako... tako suzdržana, tako dosadna, u tom slučaju da, sigurno, samo da pobjegnem iz tog geta crno-bijelih filmova i da ne živim bdijući nad ovim relikvijama iz nekog drugog vremena, ooooooh, čaše koje sam kupio u Pragu! Ooooooh, skinimo prašinu s našeg blaga jer mi je to još jedino preostalo iz vremena u kojem sam, zamisli, bio puno sretniji nego sada, a gle iznenađenja, bio sam s istom osobom!... (*JAIMEU.*) Misliš da sam pijana jer vam to govorim? Znači ti bi Beniju iskreno rekao što misliš tek nakon što odrveniš od džin tonika, ha? Je li tako?

JAIME. Susana, bit će bolje da...

SUSANA. Ne! (*Stanka.*) Prije... Prije je kladenje s vama bilo kao igra, igra u kojoj... Dobro, u dubini duše sam uvijek znala da ću ja na kraju plaćati runde. Vi ste uvijek pobjeđivali. Zajedno... Nepobjedivi. Zabavni. Dostojni poštovanja. I nije da ste izgubili to poštovanje, ali... Ali gledam vas i... Dobro... Mislim da bih danas uložila u okladu protiv vas. Ozbiljno. Kladila bih se protiv vaše budućnosti. I ovaj put bih pobijedila.

JAIME. Prije nego odeš, reci mi samo jednu stvar: je li Beni bio u pravu? Jesi li sve namjestila kako bi postigla što želiš?

SUSANA. ... Ne...

JAIME. ... Ne? Mislim na tvoje ponašanje večeras. Zar nisi došla kako bi našla, kako da kažem... priliku?

Stanka.

SUSANA. Premalo bi bilo da ti kažem da si svinja. (*Pogradi JAIMEA po obrazu.*) Prekid s tobom bila je najbolja odluka u mom životu.

JAIME. Kao što smo prekinuli jednom, možemo i drugi put. Večer je završila. Laku noć, Susana.

BENI. Nema šanse.

JAIME. Ha?

BENI. Očito je da nešto zna. Što si joj rekao?

JAIME. Ja?

BENI. Što si joj ispričao?

JAIME. Ništa.

BENI. Lažeš.

JAIME. Što si joj ti ispričao?

BENI. Ja sam prvi pitao.

JAIME. Zaboga, Beni! Nećemo se sad igrati nadmudrivanja kao djeca!

BENI. Pa dobro, hajde, bolje da igramo nešto drugo. Filmove...? Crno-bijele filmove. Mrzim ih. Da, da, ne gledaj me tako, dobro si čuo: mr-zim-ih. Prezirem ih. Svaki puta kada si mi poklonio neki klasik, a sigurno ih ima sto i kusur, došlo mi je da ti ih natrpam u usta, dušo. A da ne govorim o tome ako su još bili i nijemi. Tako da, kad si već tako pametan, možeš zamisliti koliko sam se zabavio s tobom na duplim sesijama u Filmoteci...

JAIME. ... U redu, nemoj više...

BENI. ... I ne znaš koliko sreće, oooogromne sreće imaš što ne hrčem, jer sam na operi zaspao više puta. Nisi primijetio?...

JAIME. ...Ok, shvatio sam, Beni...

BENI. ... Ne kažem da nisam ni u jednoj uživao, ali već se godinama pravim da volim i da me zanimaju mnoge stvari koje smo radili zajedno, mnoge... A sve to jer sam se osjećao loše, jer me je boljelo što znam manje od tebe i što bi mi svaki puta nabio komplekse...

JAIME. ... Jer bih ti ja...?

BENI. ... Da, Jaime, da, nabijaš mi komplekse! (*Stanka.*) I nije potrebno, jer, uglavnom... Jer sam samo želio da se osjećaš ugodno... Sa mnom. Da vidiš da ja mogu biti na tvom nivou, iako... Iako nikada nisam uspio doseći tvoje standarde... S vremenom sam shvatio da problem nije... Kako da kažem... Problem nije toliko u tome što smo različiti ili što ja znam ili ne znam nešto o ovoj ili onoj temi... (*Stanka.*) Problem je što tvoja sigurnost i tvoja samouvjerenost skupe dodatnu snagu kad ja popustim... Hrane

se time, rastu svaki put kad se ja predam, razumiješ...? Koje je onda moje mjesto? Kuda da krenem?

Stanka.

JAIME. Da ne dramtiziraš previše? To je jedino objašnjenje koje imam jer, ako nije tako, ako si se toliko loše osjećao, ne razumijem, stvarno, Beni, ne razumijem zašto si toliko čekao da mi to kažeš? Ili si to namjerno skrivao?

BENI se tužno osmjehne. Namjerava izaći iz dnevnog boravka.

JAIME. Čekaj. (*JAIME traži podršku prvo u BENIJEVIM očima. Zatim u SUSANINIM. Na kraju ponovno vrati pogled prema BENIJU.*) Ja... Razumijem da si razočaran, Beni, ali dajem ti svoju riječ, kunem ti se... Kunem ti se da te niti u jednom trenutku nisam želio povrijediti. Ako ti nisam ništa ranije rekao o... o tome da smo Susana i ja bili zajedno... Dobro, to je bilo zato što... jer se nisam usudio. (*Stanka.*) Nisam to učinio na samom početku, ni sam ne znam zašto, možda zato da ne pomisliš da među nama ima još nešto ili da ne posumnjaš u moje osjećaje prema tebi, a kasnije... Kasnije mi više nije imalo smisla. Nakon nekog vremena bi me pitao zašto ti to nisam rekao ranije, a na to... nemam odgovor. Ona je tvoja prijateljica, Beni, uvijek je to bila. Ali da si znao da smo nas dvoje bili zajedno nekoliko godina... (*Stanka. JAIME zadržava BENIJEV pogled.*) Dobro... Ništa se ne bi promijenilo... Možda sam mislio umjesto tebe... Ne, jebem mu: bez možda. Žao mi je. Stvarno oprosti.

BENI. A ovo večeras?

JAIME. Već ti je rekla Susana, pogreška. Ništa više. Ništa promišljeno. Izgubio sam glavu i ne znam zašto. Možda mi je sve to previše, možda me čitava stvar s posvajanjem stvarno izludila...

BENI. Posvajanjem?

JAIME potvrdi.

BENI. Gledaj, ja sam dosta neupućen, ne kažem da nisam... Ja ne mogu, ne znam... ne mogu ti nabrojati razlike između vrsta grčkih skulptura, i volim kad mi ti to obajšnjavaš... Ali ne razumijem zašto osjećam da smo tako daleko. (*Stanka.*) Kad odemo na piće kao da nekamo odlutaš, ne znam razumiješ li me... Ne shvaćam, Jaime, ne znam što smo izgubili putem... A kako ne znam ni što smo izgubili ni kada se to dogodilo, ne mogu se vratiti i potražiti izgubljeni, razumiješ?... Ja ne znam tko je izgradio Karlov most, na primjer... Dobro, mislim, pretpostavljam da Karlo, ali... Iako zaboravljam povijest, neću nikada zaboraviti s kojim smo uzbuđenjem išli u kazalište, k vragu, ni naše

razgovore uz kavu ili naše zajedničke fotografije i noćne šetnje u kojima smo uživali u Pragu... (SUSANA.) Uz čaše... (JAIMEU.) Što smo učinili da je sve to nestalo? (Stanka.) I nemoj mi sada reći da nas je tema posvajanja razdvojila.

JAIME. Ne želim te izgubiti, Beni. (Stanka.) Bojim se da ću te potpuno izgubiti... Ne očekuj da ću te smireno početi dijeliti s nekim neznancem. Kako me neće izludjeti tema posvajanja, kad me stalno podsjeća da u tvojoj najvećoj želji ja ne mogu sudjelovati... Ne znam mogu li se s time natjecati.

Tišina. BENI i JAIME se netremice gledaju.

SUSANA. (Uzima torbu i sprema se otići.) Čini mi se da vas dvoje imate mnogo toga za razgovor. Ja vam još samo želim ponoviti da s moje strane ništa nije bilo planirano u vezi s time što se noćas dogodilo i da... k vragu sve, što želite da vam kažem, kad znate i sami da uvijek sve krivo shvatim!

Priđe JAIMEU i poljubi ga dvaput u obraz, dva kratka poljupca, tek dodir.

JAIME. Da ti pozovem taxi?

SUSANA. Ne, ne treba, radije ću malo prošetati.

Iako je BENI na početku malo suzdržan, na kraju se ipak zagrle, čvrsto, dugo i osjećajno. Kao dobri prijatelji.

BENI. Kad ponovno letiš?

SUSANA. Prekosutra.

BENI. Čujemo se uskoro?

SUSANA. Naravno, dušo, neću zaboraviti svoje prijatelje samo tako... Hvala na večeri... Ne, ne trebate me ispratiti, zaboga, znam gdje su vrata...

BENI. Sretan put.

SUSANA kimne dok kreće prema vratima.

JAIME. I pozdravi Paula...

SUSANA se zaustavi i okrene prema njima.

SUSANA. Paul ne postoji.

JAIME. Ha?

SUSANA. Ne postoji, Paul ne postoji.

BENI. Onaj s trbušnim mišićima?

SUSANA. Pa da, taj, ne postoji... Neka sličnost je postojala i da želim, mogla bih angažirati Paula u slobodno vrijeme, to sigurno, seks mi nije problem, ali tog sam izmislila... (*Smije se.*) Nemojte mi sad raditi te face, molim vas... Nisam se htjela ovdje pojaviti nakon više od godinu dana i da izgleda kao da sam žena koja... Uglavnom, ma znate... To što ste i sami rekli, da idem simo-tamo, da nikako da se skrasim i bla bla bla... Dobro... Ali razmišljam o tome. Strašno sam samostalna i dosta opsesivna, to je točno, ali čekaj malo, zašto negdje ne bi postojao neki muškarac jednako slobodan kao i ja i vrlo, vrlo, vrlo, ali vrlo tolerantan prema tuđim ludostima, ha? Jedan za mene, jedan koji će me trpjeti jer samoća nije za mene... Kad vidim vas, iskreno, izgleda da je teško razvijati se zajedno, a da jedno ne zaostaje, ili znati kada popustiti željama drugoga, da, sigurno je komplicirano... Ali istina je da bih to ponekad željela: već mi je malo dosta da kroz sve prolazim sama... (*SUSANA se nasmije.*) Osim toga, potraga mi je postala posebno naporna od dana kada sam iznenadila samu sebe, čujte sad ovo, kad sam se, sva pre-zgodna i skockana, pravila da razgovaram na mobitel dok sam se prešetavala uzduž i poprijeko predvorjem hotela, s jednim jedinim razlogom: željela sam da me muškarci promatraju.

JAIME. A zašto ti treba da te drugi gledaju?

SUSANA. To se i ja pitam.

JAIME. Bitno je da te vide.

SUSANA. Malo njih se usuđuju vidjeti, iako mnogi gledaju.

JAIME. Marš krvopije.

SUSANA. Točno... Marš krvopije. Ali kad i oni odu, što mi još ostaje na biranje? Priznajem da zapadnem u najodvratnije klišeje, one da su svi stvarno zanimljivi muškarci nakon četrdesete ili već u vezi ili su pederi...

BENI. ... Ili oboje...

SUSANA. Ili oboje, tako je! I do dana današnjeg nije se dokazalo suprotno... Tako da... Uglavnom... Treba i dalje pokušavati.

SUSANA im u zraku dobaci oproštajni poljubac. Ali JAIME joj se najednom približi i zagrli je. Kao što su se maločas zagrlili SUSANA i BENI, iskreno, nježno i snažno... BENI im pride isto tako odlučno, otrgne JAIMEA iz SUSANINOG zagrljaja i utisne mu dugi i strastveni poljubac na koji JAIME, nakon početnog iznenađenja, jednako odgovori.

BENI. Jaime, udaj se za mene.

JAIME. Beni, posvojit ćemo dijete.

BENI. Ne.

JAIME. Da.

BENI. Nitko neće tebe zamijeniti.

JAIME. Pa baš zbog toga, posvojimo dijete.

BENI. Ma ne.

JAIME. Hajde, čovječe!

BENI. Nikakvo posvajanje, nema šanse.

JAIME. Onda se neću vjenčati.

SUSANA. Bili samci ili u vezi, gej ili ne, jedno je sigurno: vi muškarci ste idioti. Hoćete se više maknuti odavde? Odmah sutra! Otputujte na neko novo mjesto i uživajte, ali nemojte više gubiti vrijeme svađajući se, preklinjem vas! Molim vas!

BENI. A da idemo svo troje?

Stanka.

SUSANA. Nema šanse.

BENI. Maloprije si spomenula bezbroj mogućih destinacija.

SUSANA. Ne budi kukavica.

BENI (*JAIMEU.*) Što ti misliš?

JAIME. Hajmo.

BENI se približio stolu i u čaše toči zadnje ostatke ouza.

SUSANA. Ne, stvarno, dečki... Poslije ćemo i o tome razgovarati, već ćemo otići na neko mjesto zajedno, pustite me da razmislim... Ali sada morate učiniti nešto zajedno, barem neko kratko putovanje ovdje u blizini, par dana i gotovo, samo da prekinete taj začarani krug, da uhvatite zraka, da razbijete na komadiće taj drugi ormar koji ste izgradili i da se osjetite ponovno blizu jedan drugome... Da se vidite. Hoćete li? Obećajete?

JAIME. Hoćeš se kladiti?

SUSANA. U što god, ali protiv vas.

JAIME. U ovom slučaju ćeš izgubiti.

SUSANA. Tome se i nadam. Iskreno.

BENI uzima svoju čašu i SUSANINU. JAIME odlazi po svoju.

BENI. Nazdravimo i krenimo isti čas u Atenu, potrošili smo *ouzo*.

SUSANA. *Ouzo, ouzo*, neka se „z“ dobro čuje...

BENI. (*Oponaša je.*)... *Ouzo*...

SUSANA. Za vas.

BENI. Za nas i za nas troje.

JAIME se odjednom spotakne, čaša mu ispadne iz ruke i razlomi se na podu u komadiće. Zaprepaštenje. Tišina. BENI se približi stolu. Uzima drugu čašu. U nju pažljivo pretoči dio pića iz svoje čaše. Vрати se i preda je JAIMEU, ozbiljno i bez riječi. Nogom odgurne jedan komadić boemskog stakla koje se raspršilo po podu. Podiže svoju čašu. JAIME i SUSANA približe svoje. Čin-čin. BENI ispije sadržaj u jednom gutljaju, a zatim namjerno razbije čašu o pod.

BENI. U Prag!

SUSANA i JAIME učine isto.

SUSANA i JAIME. U Prag!

Zagrle se. Polagano zamračenje.

KRAJ